

HIER OP DEZE PLAATS ≠ HIER IN HET BOEKJE

Ooit in al lang vervlogen tijden was het in ons zoektochtenwereldje niet ongebruikelijk om allerlei gegevens en herkenningspunten in de zoektochtbundel zelf te verbergen. Als gevraagd werd hoeveel dieren er 'hier' afgebeeld waren, dan moest je de dieren ter plaatse tellen maar OOK de dieren die eventueel in je zoektochtboekje afgebeeld waren. De meeste samenstellers zullen dit tegenwoordig niet meer doen en voegen daarom een reglementspuntje toe dat zegt dat je geen herkenningspunten uit het boekje mag halen bij gebruik van het woordje 'hier'. Bij WRV gebruiken we tegenwoordig liefst volgende formulering:

Wanneer het woord 'hier' wordt gebruikt in een vraag of opdracht dan komen herkenningspunten (teksten of afbeeldingen) uit deze deelnamebundel zelf niet in aanmerking.

Merk op dat hierboven het woord 'herkenningspunten' onderlijnd is! Een vraagje in de recente Herfstzoektocht in Veurne maakte ons duidelijk dat veel deelnemers blijkbaar niet (meer) beseffen wat die term 'herkenningspunt' eigenlijk inhoudt. Daarom eerst en vooral een poging om die term eens te verduidelijken. Het overgrote deel van de vragen in zoektochten heeft een (of meerdere) herkenningspunt(en) onderweg als onderwerp:

Hoeveel afbeeldingen van een dier bevinden zich hier tussen ...

Wat we hier zoeken is 'afbeeldingen van een dier' en in zoektochtjargon heeft men daar een speciaal woord voor = herkenningspunt. Het herkenningspunt voor deze vraag is dus: 'afbeeldingen van een dier'. Het bovenstaande reglementspuntje zegt dat je het woordje 'hier' in deze vraag NIET mag lezen als 'in deze deelnamebundel'. Je telt dus enkel afbeeldingen die je daar ter plaatse kan vinden en NIET de eventuele afbeeldingen van een dier die in het boekje zelf voorkomen.

Wat is de voornaam van de moeder van de hier boven de deur afgebeelde mannelijke persoon?

Wat is het herkenningspunt in deze vraag? De 'boven de deur afgebeelde mannelijke persoon'. Het woordje 'hier' in de vraag wijst erop dat je de deur daar ter plaatse in aanmerking moet nemen en niet één of andere persoon boven een eventueel in de zoektochtbundel afgebeelde deur. Het tekstdeel 'voornaam van de moeder' is WAT je zoekt (de kennis die je moet vergaren) maar is zelf GEEN herkenningspunt.

Uit welk materiaal is de waterput vervaardigd die hier wordt vermeld?

Het herkenningspunt is 'de waterput die hier wordt vermeld'. Het is zeker niet ondenkbaar dat er in de zoektochtbundel zelf sprake zou zijn van een of andere waterput (eigenlijk is dat al het geval in deze vraag zelf). Je mag echter die vermelding NIET in aanmerking nemen omdat je 'hier' dient te lezen als 'op deze plaats'. Je zoekt dus ter plaatse een vermelding van een waterput. Kijk naar die waterput zelf om vast te stellen uit welk materiaal die gemaakt is.

Uit hoeveel treden bestaat de trapgevel die hier voorkomt?

Wellicht zie je onmiddellijk dat 'de trapgevel' hier het herkenningspunt voor deze vraag is. En het woordje 'hier' zegt dat je enkel daar ter plaatse op zoek gaat naar trapgevels. De afbeeldingen in je boekje zelf tel je ook nu NIET mee.

Hoeveel schrikkeljaren zijn hier vermeld?

Niet zomaar 'schrikkeljaren' maar wel 'vermelde schrikkeljaren' zijn het onderwerp, het herkenningspunt in deze vraag. Of nog anders gezegd 'vermeldingen van schrikkeljaren'. En natuurlijk mag je ook dit keer geen vermeldingen van schrikkeljaren uit de zoektochtbundel in aanmerking nemen. Het woord 'hier' lees je eens te meer als 'op deze plaats'.

Maar bij deze laatste vraag bemerk je misschien al dat je in zoektochten niet alleen maar herkenningspunten opspoort om vragen op te lossen. Je hebt er meestal ook een stukje KENNIS voor nodig. Je moet immers wel WETEN welke jaren wel of niet schrikkeljaren zijn om deze vraag te kunnen oplossen. Dat brengt ons bij een tweede soort vragen : KENNISVRAGEN.

Hier bij de afbeelding van koning Albert I volgende vraag: wat is de naam van onze huidige koning?

Het herkenningspunt in deze vraag is die afbeelding van koning Albert I, maar daarmee kan je de vraag niet oplossen. Koning Albert I is immers niet onze HUIDIGE koning. Enkel en alleen je eigen KENNIS is nodig om de vraag op te lossen. Als de samensteller er eventueel aan twijfelt of je dit wel echt kan weten, dan heeft hij de mogelijkheid om de naam van onze huidige koning ergens in zijn inleidende tekst te verbergen. Maar let op: het herkenningspunt in de vraag is en blijft die afbeelding van koning Albert I. Bij gebruik van het woordje 'hier' moet je dus die afbeelding onderweg vinden en niet in je boekje. De naam van onze HUIDIGE koning daarentegen is GEEN herkenningspunt maar puur iets wat jij wel of niet weet. WAAR je die kennis haalt is op zich niet belangrijk. Misschien weet je het gewoon zelf. Of je kan het ergens onderweg vinden. Of je vindt het terug in één of andere tekst in je boekje. Samengevat: het herkenningspunt (afbeelding Albert I) mag NIET uit het boekje gehaald worden, maar de naam van onze huidige koning WEL (waar jij je kennis haalt wordt niet bepaald door de samensteller!).

Welk figuurtje ontbreekt hier op het stenen wapenschild boven de ingang van dit gebouw?

Het herkenningspunt? Het stenen wapenschild boven de ingang van dit gebouw. En 'hier' slaat dus op de plaats onderweg, niet op een afbeelding van zo'n wapenschild in het boekje. Hiermee is bepaald WAAR je de vraag moet oplossen. Maar... kan je daarmee de vraag zelf nu oplossen? Waarschijnlijk niet! Daarvoor moet je eerst weten hoe het wapenschild in kwestie er zou moeten uitzien. In dit geval ging het om het wapenschild van Veurne waarbij op de leeuw een klavertje afgebeeld moet zijn. Laten we nu eens veronderstellen dat de samensteller vooraan in zijn boekje een correct wapenschild van Veurne zou afgebeeld hebben. Mag je dat dan gebruiken ondanks dat woordje 'hier'? JAWEL, je mag dat wel degelijk WEL gebruiken. Het ENIGE herkenningspunt in de vraag is het stenen wapenschild daar ter plaatse en dat herkenningspunt moet je vergelijken met je eigen KENNIS, ongeacht waar je die kennis haalt. De afbeelding van het wapenschild van Veurne in het boekje is voor deze vraag geen herkenningspunt maar uitsluitend door de samensteller verstrekte informatie!

Als we aannemen dat jullie geen hond bij je hebben, wat is hier dan desondanks toch verplicht voor de deelnemers aan deze zoektocht?

En nu dus die hamvraag uit de voorbije Herfstzoektocht. Weten wat verplicht is, is een kwestie van KENNIS. Elk antwoord waarvan je kan vaststellen dat het daar ter plaatse (= 'hier') een verplichting is, is dus juist. De samensteller zegt helemaal niet WAAR je de oplossing moet zoeken. Dit is zelfs een voorbeeld van een zuivere KENNISvraag want in de vraag wordt deze keer geen enkel herkenningspunt gebruikt. Het woordje 'hier' betekent in deze vraag gewoon dat de verplichting moet gelden op de plaats waar je je op dat moment bevindt en dat was langs de Sasstraat in Veurne, net voorbij de voetgangersbrug over de Nieuwpoortsluis. Waar jij de kennis haalt om die vraag op te lossen, is niet belangrijk, maar als de samensteller in zijn inleiding zegt dat je *overal* (dus ook 'hier') het verkeersreglement moet naleven, dan is dat best handig. Het gaat daarbij om een informatieve vermelding van de samensteller die bedoeld is om je de voor deze zoektocht benodigde kennis te verschaffen. Deze vermelding is GEEN herkenningspunt! Bijgevolg mag je die informatie, ondanks het woordje 'hier', wel degelijk gewoon gebruiken om de vraag op te lossen. We kunnen zelfs meer zeggen: je moet die informatie zelfs gebruiken want een ander, heel belangrijk, reglementspunt zegt immers dat je alles wat de samensteller je meedeelt als waarheid moet aannemen!

Gaan we tot slot nog eens terug naar de vraag: Hoeveel dieren zijn HIER te zien?

We zijn het er nu (hopelijk) over eens dat 'dieren' het herkenningspunt zijn en dat je enkel dieren telt die je daar ter plaatse ziet en zeker geen eventuele afbeeldingen uit je boekje. Zelfs als er bij wijze van illustratie bij die vraag zelf in je boekje een afbeelding van een hond zou staan, dan nog tel je die NIET mee.

Maar om dit artikel in stijl af te sluiten, zullen we eens veronderstellen dat de samensteller in zijn inleiding vertelt dat zich op elke kerktoeren een haan bevindt... Dat is door de samensteller verstrekte informatie maar het is geen afbeelding van een haan en dus zeker ook geen herkenningspunt. Als nu gevraagd wordt hoeveel dieren HIER te zien zijn en op de plaats waar je moet zoeken, bevindt zich een kerktoeren ZONDER haan erop, dan nog moet je er bij deze vraag wel degelijk een haan op de kerktoeren bijtellen ... opnieuw wegens het principe dat je alles wat de samensteller je meedeelt als waarheid moet aannemen en dat principe geldt altijd, *zelfs als de feiten ter plaatse het tegenspreken!*

Wieltje